

КАФЕДРА ІНТЕРПРЕТОЛОГІЇ ТА АНАЛІЗУ МУЗИКИ

СИЛАБУС

з дисципліни «Ансамбль сучасної музики»

Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень	Курс	II-IV (OP Бакалавр)
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	3-8
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	6
Спеціальність	025 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	66
Освітньо-професійна програма		Лекції	-
		Семінари	-
		Практичні	66
		Індивідуальні	-
		Самостійна робота	114
		Семестровий контроль	Заліки: Осінній, весняний семестри

Інформація про викладачів

ПІБ, посада	Ніколаєвська Юлія Вікторівна, професор
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/performing-musicology/interpretation-and-analysis-of-music/Nikolayevska.pdf ORCID ID 0000-0002-7256-4214
e-mail	julia310873@gmail.com

ПІБ, посада	Щетинський Олександр Степанович, ст.викладач
Профіль викладача	<a href="http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/compositio
n/Shchetinskyi.pdf">http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/compositio n/Shchetinskyi.pdf ID ORCID 0000-0001-9576-1061
e-mail	shchetynsky@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Ансамбль сучасної музики» складено відповідно до стандарту підготовки бакалавра та навчального плану, згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяг знань та вмінь здобувачів освіти; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти. Він розрахований на практичне засвоєння здобувачами всіх елементів, що складають систему музики ХХ–ХХІ ст. та орієнтований на здобувачів будь-якої спеціалізації. Формами презентації здобувачів під час проходження дисципліни може бути не тільки виконання у складі великого ансамблю, але й сольне та камерно-ансамблеве виконавство.

Метою вивчення дисципліни є підготовка фахівців, які є конкурентоспроможними у сфері виконання сучасної професійної музики.

В процесі вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні **знати**:

- історію стилів на напрямків музики ХХ–ХХІ ст. та орієнтуватися в кожному з них;
- творчі принципи та складові композиторської поетики знакових митців ХХ–ХХІ ст.;
- особливості нотного (партитурного) запису творів ХХ–ХХІ ст.;

уміти:

- орієнтуватися в етапах, напрямках та стилях ХХ–ХХІ ст.;
- самостійно опрацьовувати нотний текст, читати партитуру твору найновітнього стилю;
- виконувати твори в різних стилях, що складають основний репертуар сучасної професійної музики;
- складати програму з творів сучасної професійної музики, вміти обґрунтувати концепцію, складати анотацію до творів.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких **компетентностей**, зокрема, **загальних**:

ЗК1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК13. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальних (фахових):

СК1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва.

СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання в практичній діяльності.

СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.

СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

Програмні результати навчання.

У результаті навчання здобувач освіти повинен:

ПРН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.

ПРН2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого/хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.

ПРН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПРН4. Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН8. Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті/вокалу /диригування/виконавської майстерності теорії, історії музики/композиції.

ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

Перелік творів, що складають основу дисципліни:

Олег Безбородько (b. 1973) – "Ars naturalis" для 5 інструментів (2008)

<https://www.youtube.com/watch?v=d693mUEtovE&t=630s>

початок твору - на 11:12 хв

Лучано Беріо.

Sequenza I для флейти

<https://www.youtube.com/watch?v=htVoNBH-5RY>

Лучано Беріо. Berio. Sequenza IXa для кларнета

<https://www.youtube.com/watch?v=vGogPD1H6YI>

Валентин Бібік

«Гармонії тиші» для флейти, скрипки і ф-но.

Шоста симфонія.

Едгар Варез

Октандр

<https://www.youtube.com/watch?v=cLIODiAzddY>

Йонізація

<https://www.youtube.com/watch?v=wClwaBuFOJA>

Адам Вебстер (Adam Webster). Interplay для туби соло
<https://www.youtube.com/watch?v=02V1Cbnk6qU>

Алоїс Габа. 2-й квартет
<https://www.youtube.com/watch?v=4zYTgRM47II>

Пауль Гіндеміт. Камерна музика № 1 (Kammermusik No.1 (1921)
<https://www.youtube.com/watch?v=paje0FWZ8Lw>

Леоїд Грабовський. Тріо
<https://www.youtube.com/watch?v=vAjvrdv-W60>

Жерар Грізе (Gérard Grisey). Vortex Temporum (Вир часу) для фортепіано, флейт, кларнетів, скрипки, альту і віолончелі (1994–96)
Ensemble Recherche
<https://www.youtube.com/watch?v=eICPjCmzP8g>

Бен Джонстон (Ben Johnston) Сюїта для мікротонового фортепіано (Suite for Microtonal Piano)
<https://www.youtube.com/watch?v=Nx27dfey6iM>
[https://en.wikipedia.org/wiki/Ben_Johnston_\(composer\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Ben_Johnston_(composer))

Анна Корсун
Марево.
<https://www.youtube.com/watch?v=Nts9YB45sHo>
Aqua Sonare (2008)
https://www.youtube.com/watch?v=NaQkFYg_XCE

Джордж Крам (George Crumb). Соната для віолончелі соло (1955)
<https://www.youtube.com/watch?v=Xaa3kF1XhLQ>

Яніс Ксенакіс. Палімпсест для англійського ріжка, бас-кларнета, фагота, валторни, ударних, фортепіано і струнного квартету (1979)
<https://www.youtube.com/watch?v=laugaFzUdSc>

Дьордь Лігеті.
Соната для віолончелі соло
<https://www.youtube.com/watch?v=aA0MHmwsq8U>
Соната для альту соло (1991-94)
<https://www.youtube.com/watch?v=CzIKJBqecvc>

Олів'є Месс'ян. Квартет на кінець часу (Quatuor pour la fin du temps)
<https://www.youtube.com/watch?v=e2hbwINj7dE>

Джозеф Норман (Joseph Norman).

Orbits for Bb Clarinet. Performed by Mauricio Silva

<https://www.youtube.com/watch?v=IGtGb4h5rIo>

<https://uiowa.academia.edu/JosephNorman>

Nebula Rasa for Electric Guitar and Alto Saxophone with live electronics

https://www.youtube.com/watch?v=JechUL_Qoas

Metagenesis for Pierrot Ensemble

<https://www.youtube.com/watch?v=VUEz-cq6WPK>

Кшиштоф Пендерецький

Capriccio per Siegfried Palm

https://www.youtube.com/watch?v=XAW0GzR_PVk

La Follia для скрипки соло (2013)

<https://www.youtube.com/watch?v=ZF5YJ7lnfjU>

Кайя Сааріаго (Kaija Saariaho)

Сім метеликів (Sept papillons) для віолончелі соло (2000)

<https://www.youtube.com/watch?v=8j0LcmdG1kI>

Ноктюрн (Nocturne) для скрипки соло (пам'яті Вітольда Лютославського) (1994)

<https://www.youtube.com/watch?v=HZ5Ow0thsco>

Ігор Стравінський. 3 п'єси для кларнета

<https://www.youtube.com/watch?v=y0xBjDqSC8c>

Сергей Умроян (Sergey Umroyan). Notification.exe для флейти з електронікою

<https://www.youtube.com/watch?v=xVcTUiFBKrs>

<https://www.facebook.com/SymboliumInc/>

Арнольд Шенберг. Місячний П'єро (Pierrot lunaire) для співачки (шпрыхштіме) і ансамблю

<https://www.youtube.com/watch?v=bd2cBUJmDr8>

Альфред Шнітке. A Paganini (Олег Крися)

<https://www.youtube.com/watch?v=-85IgcdQ0A>

Форми та технології навчання

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують аудиторні практичні заняття. У процесі самостійної позааудиторної роботи здобувачі поглиблено вивчають матеріал навчальної дисципліни, виконують запропоновані завдання (складання презентацій щодо обраних творів ХХ–ХХ ст., презентація виконань обраних творів).

Залік враховує знання теоретичного та практичного аспекту, що має бути втілено у підготовленій презентації.

Дисципліна орієнтована на пошукове, розвиваюче навчання та особистісно-

орієнтовані технології. Звідси перевага віддається таким продуктивним методам, як презентація, бесіди та дискусії, спрямовані на стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

Навчальні ресурси

Для забезпечення освітнього процесу використовується нотний фонд бібліотеки ХНУМ імені І.П. Котляревського, аудіо та відео записи, методична література. Додатково використовується навчальна платформа, призначена для створення персоналізованих навчальних середовищ – Moodle. Платформа використовується на основі ліцензії GNU General Public License. Також навчання проводиться в аудиторіях ХНУМ імені І. П. Котляревського та за допомогою платформ Zoom, сервісів Google (Google Meet, Googleclass, онлайн-текстовий редактор «документи Google», Google-презентація), Viber, YouTube та ін.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість балів	Національна шкала	ECTS шкала
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно	FX
1–34	Незадовільно	F

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти.

90-100 балів. Здобувач демонструє обізнаність у стилях, жанрах, напрямках та течіях музичної творчості ХХ–ХХІ ст. Презентація (обов'язково відео-аудіо, текстова) зазначеного обсягу, високої якості виконання. У представленій презентації здобувач демонструє високий творчий потенціал.

82-89 балів. Здобувач демонструє достатньо якісну презентацію обраних творів, обговорених з викладачем у сенсі технології та інтерпретації.

75-81 балів. Є достатня підготовленість до виконання тексту обраного твору, але має місце недостатня обізнаність у технологіях, стилістиці, стилях виконання тощо.

64-74 балів. Здобувач не демонструє достатню підготовленість до виконання, на задовільному рівні виконує обрані твори. Презентація незмістовна, посередня тощо.

60-63 балів. Здобувач демонструє посередню професійну підготовку. Мають місце неточності тексту, штрихів, динаміки, ритму, неточність інтерпретації музичного тексту, формальне, відсутність емоційності виконання з чисельними технічними недоліками.

35-59 балів. Здобувач представляє презентацію творів на непрофесійному рівні, допускає значну кількість помилок.

0-34 балів. Професійні якості виконаного не відповідають вимогам ЗВО.

Дисципліна передбачає два заліки (осінній та весняний семестри).

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, мистецьких конкурсах та фестивалях, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика навчальної дисципліни

Викладання дисципліни відповідає вимогам Положення Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського «Про академічну доброчесність» (<http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat1%8C.pdf>) та «Кодексу академічної доброчесності Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського» (<http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/%96.pdf>).

Рекомендовані джерела

1. Заборонена музика. Видавець Олександр Савчук. Харків-Львів, 2021. 139 с.
2. Київський авангард: Антологія камерної музики. Упорядник О.Войтенко. Музична Україна, 2020 127 с.
3. Котонський В. Ударні інструменти в сучасному оркестрі. Переклад з польської Л. Грабовського. К.: Музична Україна, 1971.
4. Кршенек Е. Лекції з дванадцятитонового контрапункту. Пер. Л. Грабовського. *Українське музикознавство*. Вип. 4. Київ: Музична Україна, 1969. С. 247–298.
5. Лінії. Перехрестя. Акценти. Композитор Леонід Грабовський. Бесіди, статті, матеріали. Укладач Олександр Щетинський. Харків: Акта, 2017.
6. Ніколаєвська Ю. В. *Ното interpretatus в музичному мистецтві ХХ – початку ХХІ століть* : монографія. ХНУМ імені І.П.Котляревського. Харків : Факт, 2020. 576 с.4.
7. Тукова І. Г. Музика і природознавство. Харків: Акта, 2021.
8. Штокгаузен К. Ритмічні каданси у Моцарта. Пер. Л. Грабовського. *Українське музикознавство*. Вип. 10. Київ, 1975. С. 220–271.
9. Щетинський О. Валентин Бібік: набуття творчої зрілості». *Аспекти історичного музикознавства*. Вип. 23. – Харків, 2021. С. 42–64.
10. Bartolozzi B. *New Sounds for Winds*. London: Oxford University Press. 1967.

11. McKay, George F. *Creative Orchestration*. 2d ed. Boston: Allyn and Bacon, 1969.

12. Peinkofer, Karl; Tannigel, Fritz (1976). *Handbook of percussion instruments : their characteristics and playing techniques, with illustrations and musical examples from the literature*. Mainz / London: Schott.